

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TANDHEELKUNDE

Beschrijvingsbrief voor de **Zevende jaarvergadering** (negende Algemeene Vergadering) te houden te **Maastricht op 24 en 25 Juni 1921.**

Aanvang 24 Juni 's avonds 8.30.

AGENDA:

1. Opening door den Voorzitter.
2. Lezing der ingekomen stukken.
3. Jaarverslag van den Hoofdbestuurder-Secretaris.
4. Jaarverslag van den Hoofdbestuurder-Penningmeester (zie cijfers bijlage I.)
5. Verslag van de verificatie commissie en benoeming van een nieuwe commissie voor het loopende jaar.
6. Uitbrengen van Commissieverslagen en het nemen van beslissingen dientengevolge.
 - a. Verslag van de Commissie B. O. U. T. zie bijlage II.
 - b. Verslag van de O. en E. commissie zie bijlage III.
 - c. Verslag van de Schooltandkliniek commissie zie bijlage IV.
 - d. Verslag van de Ziekenfondscommissie zie bijlage V.
 - e. Verslag van de Ziektewet commissie.
 - f. Verslag van de Militaire commissie, zie bijlage VI.
 - g. Verslag van de Commissie van Bijstand aan het Hoofdbestuur tot uitgifte van het Tandheelkundig Jaarboekje.
 - h. Verslag van de Bibliotheek en Museum Commissie.
 - i. Mededeelingen omtrent het Tijdschrift van Tandheelkunde.

7. Voorstel van het Hoofdbestuur tot het benoemen van een juridischen adviseur.
8. Voorstel van de Afdeeling Amsterdam:
Het maatschappelijk jaar loope van 1 April tot en met 31 Maart, zie bijlage VII.
9. Voorstel van het Hoofdbestuur:
De algemeene Vergadering van de Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde spreke als haar meening uit dat het niet wenschelijk is dat een lid der Maatschappij desgevraagd particulier eenig Overheidscollege van advies dient bij het beramen of tot standbrengen wijzigen of reorganiseeren van eenigen wettelijken maatregel of verordening of eenige instelling op het gebied van tandheelkundig onderwijs of tandhygiëne doch dat het wenschelijk is dat dat lid het college verwijze naar het Hoofdbestuur der Maatschappij of het Bestuur der desbetreffende afdeeling. Zie bijlage VIII.
10. Voorstel van het Hoofdbestuur:
Het Reglement van het Bemiddelingsbureau voor Waarneming en assistentie in de practijk der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde worde aldus gewijzigd:
art. 2 vervalle.
art. 6 laatste zin vervalle.
Zie bijlage IX.
11. Voorstel van de Afdeeling Amsterdam:
De Algemeene Vergadering van de Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde besluite in beginsel tot het stichten van een fonds voor noodlijdende tandartsen, hunne weduwen en weezen.
Zie bijlage X.
12. Voorstel van de Afdeeling Amsterdam:
De Algemeene Vergadering van de Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde spreke de wenschelijkheid uit, dat vergevorderde tandheelkundige studenten, meer dan tot dusverre, worden bekend gemaakt met vraagstukken als: optreden jegens patiënten onder verschillende omstandigheden, honorarium berekenen, intercollegiale verhoudingen enz.
Zij besluite dat het op den weg der Maatschappij ligt, om zoo noodig hiervoor zelf zorg te dragen. Zie bijlage XI.

13. Voorstel van het Hoofdbestuur:
De Algemeene Vergadering besluite in beginsel tot het organiseeren van een Eerste Nationaal Congres voor Mond- en Tandhygiëne omstreeks Paschen 1922 te Amsterdam. Zie bijlage XII.
14. Machtiging aan de Redactie van het Tandheelkundig Jaarboekje tot het afsluiten van nieuwe contracten.
15. Bespreking Onderwijsprogramma van de Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde.
16. Wat verder ter tafel zal worden gebracht.

W. C. KOLDEWIJN.

H. B. Secretaris.

BIJLAGE I.

Staat van Ontvangsten en Uitgaven

in het jaar 1920—1921.

<i>Ontvangsten:</i>	Contributies	f 5960.—
	Aan rente	„ 264.87
	Totaal	f 6224.87
<i>Uitgaven:</i>	Secretariaat-Hoofdbestuur . . .	f 410.93
	„Adviseur”	„ 937.50
	Stenograaf	„ 291.20
	Schrijver	„ 300.—
	Verslagen Algem. Verg.	„ 174.93
	Regeling Algem. Verg.	„ 132.15
	Comm. B. O. U. T.	„ 117.45
	Comm. v. Ziekenf. en Ziektew. „	145.41
	Comm. v. Schooltandkl.	„ 129.31
	Onderw. en Examen Comm. . . .	„ 25.—
	Jaarboekjes v. „John Tomes”. „	154.80
	Andere Commissies	„ 29.15
	Vertegenwoordiging te Parijs . „	255.—
	Andere Reis- en verbl. kosten. „	923.87 ^s
	Diversen.	„ 70.—
	Totaal	f 4096.70 ^s
	Meerder ontvangst.	f 2128.16 ^s
	Kassaldo 1 Mei 1920	„ 4324.42 ^s
	Kassaldo 31 April 1921	f 6452.59

<i>Te Ontvangen:</i>	Contributies	f 6200.—
	Aan rente	„ 350.—
		<hr/>
	Totaal	f 6550.—

<i>Uit te geven:</i>	Secretariaat-Hoofdbestuur	f 1000.—
	Ambten. a. h. Secretariaat.	„ 1000.—
	Juridisch Adviseur.	„ 1000.—
	Stenograaf	„ 250.—
	Schrijver	„ 300.—
	Verslag Algem. Verg.	„ 250.—
	Regeling Algem. Verg.	„ 200.—
	Tijdschr. v. Tandheelkunde	„ 500.—
	Commissies en diversen	„ 1000.—
	Reis- en verblijfkosten	„ 1000.—
		<hr/>
	Totaal	f 6500.—
		<hr/>
	Te verwachten overschot	f 50.—

J. A. HOLTHAUS,
H. B. Penningmeester.

BIJLAGE II.**JAARVERSLAG VAN DE COMMISSIE B. O. U. T.**

De werkzaamheden van de Commissie B. O. U. T. hebben zich in het afgelopen jaar ertoe bepaald eene organisatie te scheppen, die thans zal trachten systematisch de bestrijding der onbevoegde uitoefening der tandheelkunde ter hand te nemen.

Die organisatie bestaat uit een Hoofd-Inspecteur en een groot aantal Inspecteurs B. O. U. T., die over het land zijn verspreid, en die de middelpunten vormen van bepaalde werkgebieden.

De tandartsen van een bepaald gebied hebben zich met hunne gegevens te wenden tot den aangewezen Inspecteur, die in verband met zijn instructie handelt, volgens een algemeen plan. Alle gegevens komen tenslotte in handen van den Hoofd-Inspecteur, die zoo noodig de hulp kan inroepen van den Rechtskundigen adviseur van de Maatschappij.

De Inspectie B.O.U.T. zal dus voortaan zijn het uitvoerend lichaam van de Commissie B.O.U.T., welke blijft eene adviseerende Commissie van het Hoofdbestuur.

De Inspectie B.O.U.T. zal jaarlijks een verslag uitbrengen van hare werkzaamheden, en zoo mogelijk de lijnen en de richting aangeven, aan de hand van de door haar opgedane ervaring, waarlangs en waarin de beperking van het kwaad moet worden gezocht.

Namens de Commissie B.O.U.T.

J. M. KLINKHAMER.

BIJLAGE III.

JAARVERSLAG DER O. EN E. COMMISSIE.

De O. en E. Commissie heeft een belangrijk jaar achter den rug. Zoodra zij kennis kreeg van de voorstellen tot wijziging van het Academisch Statuut, heeft zij deze voorstellen in studie genomen en kon er in beginsel mee instemmen. In September vernam zij dat de Onderwijsraad van plan was de tandheelkunde in deze wijziging te betrekken en met een van de leden van dien raad werd de wijze besproken waarop dit het beste kon plaats vinden.

1 October 1920 had een vergadering plaats waar met het oog op het groote belang van de zaak ook de lectoren waren uitgenoodigd. In deze vergadering, waar alle leden en alle lectoren aanwezig waren, werd het ontwerp behandeld zooals dit door den Onderwijsraad aan den Minister was voorgelegd en kon dit na eenige bedenkingen algemeene instemming verwerven.

Besloten werd het Hoofdbestuur te adviseeren een request aan den Minister te zenden, waarin zou worden aangedrongen op het aanvaarden van deze nieuwe regeling van het tandheelkundig onderwijs.

4 Januari 1921 vergaderde de O. en E. Commissie opnieuw, ditmaal naar aanleiding van de berichten dat het voorstel zou gewijzigd zijn in dier voege, dat de oorspronkelijke reorganisatieplannen slechts *facultatief* in het nieuwe Academisch Statuut zouden worden opgenomen en dus de oude toestand voorloopig bestendig zou blijven. Men was algemeen van meening dat deze facultatiefstelling uitermate ongewenscht was en besloot nadere inlichtingen in te winnen bij Onderwijsraad en College van Lectoren.

17 Februari kwam de Commissie opnieuw bijeen, er waren tevens aanwezig de directeur van het Tandheelkundig Instituut en de heer J. Sanders Ezn. Van den laatste was een afschrift van een schrijven ingekomen, mede ondertekend door de heeren van Nieuwenhoven Helbach en Oidtmann, gericht aan het Hoofdbestuur, waarin verklaard werd dat deze heeren het niet eens waren met de voorgestelde reorganisatie-plannen en waarin verschillende bezwaren tegen deze plannen werden opgesomd. Ter vergadering kreeg de heer Sanders de gelegenheid deze bezwaren nader toe te lichten. Hij slaagde er evenwel niet in, de aanwezigen te overtuigen, zooveel te minder waar hij niet in staat bleek, tegenover de afbrekende kritiek een ander

plan te stellen wat wèl zou voldoen en ook praktisch uitvoerbaar zou zijn. Er kwam nog bij dat het hier niet gold een beramen van theoretische plannen, maar slechts een ondersteunen van de voorstellen van den Onderwijsraad, welke voorstellen ieder oogenblik als Kon. Besluit in het Staatsblad konden komen. De bezwaren door den heer Sanders ontwikkeld waren allen reeds vroeger door de O. en E. Commissie overwogen en men achtte de voordeelen van de voorgestelde regeling veel grooter dan de bezwaren die nu eenmaal aan elke reorganisatie inherent zijn en voor een groot deel slechts zuiver hypothetisch kunnen zijn. De Commissie bleef van meening, dat de eenige weg — consequent voortvloeiende uit datgene wat reeds vroeger was besproken en gepubliceerd — was en bleef, het steunen van het voorstel waarbij de medische basis van de studie aanmerkelijk werd uitgebreid, zonder dat de technische vaardigheid in het gedrang kwam.

Den 31e Maart 1921 werd opnieuw vergaderd. Van Hasselt meldde, dat hij voorloopig de bijeenkomsten niet zou bijwonen, om als voorzitter der Maatschappij onpartijdiger de Algemeene Vergadering te kunnen leiden.

Prof. Scheltema, die aanwezig was besprak de reorganisatieplannen in verband met de bezwaren welke in tandheelkundige kringen zijn geuit. Op den duur kan de tegenwoordige opleiding niet voldoen. Verandering dient te komen. De eisch van het candidaats alleen zou de studie met eenige jaren verlengen zoodat de instelling van het doctoraal a-b (het propaedeutisch komt te vervallen) de geheele studie met $\frac{1}{2}$ à 1 jaar vergroot. Daartegenover staan de verschillende bekende voordeelen waaronder de promotie.

Te elfder ure verklaarde de onderwijsraad zich te kunnen vereenigen met 's ministers wensch om de verandering in het academisch statuut facultatief te stellen. Hieruit volgt dat de wijziging in het statuut slechts *in beginsel* zal worden vastgelegd. De wijze van uitvoering is een kwestie der toekomst en zal moeten overgelaten worden aan een of meer academies. De overige bekende bezwaren der oppositie werden daarna nog eens grondig besproken doch onvoldoende geacht om zich tegen de statuutwijziging te verzetten. De O. en E. Commissie besloot daarop de Maatschappij te adviseeren zich voorloopig van actie te onthouden hetgeen geschiedde.

De Secretaris:
LEOPOLD FRANK.

19 April '21. Rotterdam

BIJLAGE IV.

COMMISSIE VOOR SCHOOLTANDKLINIEKEN.

JAARVERSLAG.

Het afgelopen jaar is voor onze Commissie gelukkig gunstig geweest. Terwijl we in het vorige jaarverslag slechts gewag maakten van ons advies betreffende *de inrichting* van een Schooltandartsendienst te Amsterdam kunnen we ditmaal mededeelen dat dank zij onze bemoeiingen een Schooltandartsendienst is *opgericht* in de gemeente Dordrecht en wel geheel naar de inzichten van onze Commissie en eene te Haarlem weldra volgen zal. Daar het Gemeentebestuur van Dordrecht eerst een plan van Schooltandverzorging ontwierp zonder onze Commissie te raadplegen ging ze uit van het standpunt de behandeling van de kinderen buiten de school te doen geschieden. Wel echter wilde men met de 6 jarigen beginnen. De Gemeente Haarlem ging bij haar ontwerp uit van de gedachte: behandeling in de school, door middel van een ambulante Schooltandklinik, doch aan te vangen bij 12 en 13 jarige kinderen. Op de fouten in beide ontwerpen is door onze Commissie reeds meermalen gewezen.

Beide Gemeenten hadden zich veel tijd en moeite kunnen besparen door onmiddellijk ons advies in te winnen. Waarom werd dit verzuimd? Omdat men ternauwernood van het bestaan onzer Commissie weet.

Onze Commissie was tot op heden van meening dat zij geen propaganda mocht maken en alleen dan advies mocht geven wanneer haar dit gevraagd werd.

Het is echter moeilijk raad te vragen aan een lichaam welks bestaan men zelfs niet kent.

Waar nu echter gebleken is dat eenige gemeentebesturen ontwerpen zijn gaan maken, die later door ons absoluut zijn afgekeurd, en dat die Gemeentebesturen, na ons gehoord te hebben geheel tot onze meening over zijn gegaan, komt het ons juister voor onze Commissie de noodige bekendheid te geven. Men kan ons van te voren hooren en daardoor tijd en moeite besparen.

We besloten, Uwe goedkeuring voorbehouden, eene gepaste propa-

ganda te gaan maken. Te gelegener tijd zullen U daartoe voorstellen worden gedaan.

Zoals reeds vermeld is confereerden we 17 Juni 1920 te Dordrecht en om een indruk van het resultaat te geven, haal ik U een stuk aan uit een schrijven van den Schooltandarts, Collega Hordijk:

„ik begin nu volgende week, elken ochtend, behalve des Zaterdagmorgens te werken, geassisteerd door een gediplomeerd verpleegster, geheel ter mijner beschikking. De installatie is ongeveer zoals U die hebt aangegeven voor eene ambulante Schooltandklinik. In alle scholen is gelegenheid gemaakt voor behandeling — door aanleg van gas, waterleiding enz. —

In enkele scholen, moest een apart lokaal op eenvoudige wijze worden gemaakt. 't Is wel eenigszins zich behelpen, maar we hebben 't idee van de ambulante kliniek willen doorvoeren en die is dan ook gelukt. In één enkele school, waar de verwarming óf niet mogelijk óf met te groote onkosten gepaard zou gaan moet de behandeling zoo geregeld worden dat ze in den zomer plaats vindt. Over 't algemeen moesten we genoeg nemen met de kamer van 't hoofd der school, als zijnde de eenige beschikbare ruimte.”

Zoals U dus ziet is bereikt dat in Dordrecht de eerste Schooltandartsdienst is georganiseerd volgens de adviezen van de Commissie voor Schooltandklinieken.

17 Mei 1920 hield collega van Geldere besprekingen — op hun verzoek — met de gemeentebesturen van Zandijk Kook a. d. Zaan, Krommenie, Wormerveer en Westzaan, bijgewoond door eenige hoofden van scholen en twee schoolartsen. Afschriften van de rapporten dier besprekingen werden U reeds toegezonden.

Het Gemeentebestuur van Leeuwarden trachtte via collega Rueb, onze adviezen in te winnen. Onze Commissie was echter van meening dat we geen adviezen konden geven over derden; we verzochten collega Rueb dit aan den Wethouder mede te willen deelen en hem tevens te vragen zich rechtstreeks tot onze Commissie te willen wenden. Aan dit verzoek is echter niet voldaan geworden.

Ten slotte zij U medegedeeld dat de Haagsche Tandheelkundige vereeniging bij het Gemeentebestuur van 's-Gravenhage een verzoekschrift heeft ingediend tot oprichting van een Schooltandartsdienst. Voor een eventueele oprichting werd onze hulp ingeroepen. Hiertoe heeft 16 April 1921 een conferentie plaats gehad. Het resultaat daarvan zal U in het volgend jaarverslag worden medegedeeld.

Daar de werkzaamheden vrij omvangrijk zijn geworden, werd besloten een vierde lid als 2e Secretaris te assumeeren welke functie collega A. van der Vuurst de Vries bereid was op zich te nemen.

De Commissie voor Schooltandklinieken:

J. H. OOSTINGH, Voorzitter.

A. VAN GELDERE.

F. J. NINCK BLOK, 1e Secretaris.

A. VAN DER VUURST DE VRIES, 2e Secretaris.

BIJLAGE V.

RAPPORT VAN DE COMMISSIE VOOR ZIEKEN- FONDSWEZEN, ENZ.

De Commissie bestond uit: J. S. Bruske, Voorzitter. J. Sanders Ezn., G. D. Margadant, Th. de Jonge Cohen, leden, B. L. Paërl, Secretaris.

In den loop van het jaar trad collega Paërl, wegens drukke bezigheden af als secretaris; bleef echter als lid de vergaderingen bijwonen. De functionaris van thans heeft tijdelijk deze werkzaamheden op zich genomen.

Het is hem gebleken in de vijf maanden, die hij als secretaris heeft medegemaakt, dat het niet overbodig is hier nog eens op het volgende te wijzen:

De Commissie is een zuiver adviseerend lichaam; zij wordt in elke Afdeling vertegenwoordigd door een zoogenaamd, corresponderend lid. De Commissie houdt geregeld voeling met hare corresponderende leden en deze kunnen gerekend worden volkomen op de hoogte te zijn met zaken, waarover advies moet worden uitgebracht. Heeft eenig lid van de Maatschappij dus iets te vragen, dan wende het zich steeds tot het corresponderende lid van zijn afdeling. Heeft het omgekeerd iets mede te delen, het Ziekenfondswezen rakende, het schrijve aan het corresponderende lid der afdeling. Heeft het corresponderende lid echter gegevens noodig dan verzuime geen enkel lid deze gegevens zoo ruim mogelijk te verstrekken. Alleen, wanneer op het bovenstaande acht wordt geslagen, kan de commissie vruchtbaar en snel werken. De corresponderende leden zijn:

Afdeling Noord-Holland: Haarlem. J. Petri, Gaelstraat 1.

Afdeling Zuid-Holland. ?

Afdeling Utrecht: Utrecht. H. D. van Berk, Nieuwegracht 22a.

Afdeling Gelderland: Arnhem. J. de Cock Rouaan, Bovenbergstraat 10.

Afdeling Zuid-Nederland: Eindhoven. L. J. M. Spoorenberg, Markt 36a.

Afdeling Overijsel: Zwolle. G. W. v. d. Linde, Eekwal 12.

Afdeling Noord-Nederland: Groningen. E. v. d. Molen, Grootte Markt 21.

De richting, waarin zich de werkzaamheden der commissie ont-plooiden is aangegeven in een artikel van onzen Voorzitter. Het was getiteld „Tandheelkundige Volksverzorging, Ziekenfondsen en Ziekteverzorgingswet”, en werd opgenomen in het Tijdschrift voor Tandheelkunde van 15 Januari 1921.

In de bekende negen stellingen, voorkomende aan het eind van dit artikel, vindt men de opinie der commissie ten opzichte van de komende wettelijke bepalingen beknopt weergegeven. De algemeene vergade-ring van 26 Februari j.l. onderstreepte met algemeene stemmen de denkbelden in deze stellingen vervat.

De eensgezindheid onder de leden der Maatschappij, welke in den loop van dit jaar naar aanleiding van de oplossing van het hoogst belangrijke vraagstuk „Tandheelkundige Volksverzorging” en van de Wettelijke regeling daarvan dreigde verloren te gaan, (artikel Buis-man in het T. v. T.), bleek hiermede opnieuw hersteld.

De rechtskundige adviseur der Maatschappij heeft met raad en daad onze commissie ter zijde gestaan, is thans ter bevoegde plaatse doende, om het ontwerp van wet op de Ziekenverzorging zoodanig ge-wijzigd en aangevuld te krijgen, dat alle wenschen der Maatschappij bevrediging vinden. Dat hij hierin volkomen en spoedig slage!

Hiermede is feitelijk de hoofdarbeid der commissie geëindigd. Rest haar, om zoolang de wettelijke regeling nog niet is ingevoerd, de naar betere toestanden strevende afdeelingen met raad en daad ter zijde te staan. Wij verwachten ten minste — en de leden der Maat-schappij mogen dit ook eischen — dat de afdeelingsbesturen thans niet aflaten van de vraagstukken op dit terrein en niet afwachten, dat de wettelijke regeling hun de rijpe vrucht vanzelf in den schoot doet vallen. Zij moeten blijven vechten.

Gaan wij thans deze afdeelingen even na.

In Arnhem werd in den loop van dit jaar het volgende resultaat verkregen:

Voor elke verzekerde van een Ziekenfonds, bij een der negen tand-arts-medewerkers ingeschreven, ontvangt deze f 1,— per jaar.

De verzekerde heeft vrije tandartsenkeuze en recht op alle chirur-gische en conserveerende tandheelkundige hulp, zooals door de Ziekenfondscommissie ingesteld is.

Prothetische behandeling wordt verschaft tegen bijbetaling op de volgende voorwaarden:

1 tand	f 6,—.
elke volgende „	4,—.
halve prothese „	50,—.
volle prothese „	90,—.

Indien de patiënt niet in staat is deze kosten te betalen, heeft tot nu toe het Armbestuur de kosten gedragen.

Spreekuur, uitsluitend voor ziekenfondsleden van 8½—9½ uur.

De tandarts stelt ter beschikking spreek- en wachtgelegenheid en materialen.

De negen tandarts-medewerkers zijn alle leden der Maatschappij.

Hier is een compliment voor het actieve corresponderende lid van de afdeling Gelderland zeker op zijn plaats.

In de afdeling Noord-Holland wordt hard geploeterd en mogen wij, naar wij hopen, in afzienbaren tijd goede resultaten verwachten. Wij wenschen het corresponderende lid en het afdelingsbestuur veel succes toe.

Ook bij de Spoorwegfondsen (Zwolle) wordt naar verbetering van hulp voor de patiënten en verbetering van honoreering van den tandarts-medewerker gestreefd en blijven wij met belangstelling de pogingen van het corresponderende lid van de afdeling Overijsel volgen.

De afdeling Zuid-Nederland vindt bij hare leden zeer weinig medewerking, natuurlijk tot nadeel van het streven der Maatschappij. Den leden vragen wij belangstelling en aansluiting! In het begin van dit jaarverslag vinden zij eenige behartenswaardige wenken. Het corresponderende lid, collega Sporenberg te Eindhoven verdient beter!

In de afdeling Noord-Holland wordt gewerkt voor betere toestanden te Haarlem. Voor die plaats mogen we toch zeker wel resultaten verwachten! Laten wij hopen, ze bij een volgend jaarverslag te kunnen mededeelen.

Te *Utrecht* zijn de omstandigheden — o.a. de aanwezigheid van het Tandheelkundig Instituut en een collectief contract tusschen de Ziekenfondsen onderling — oorzaak dat hier, naar wij vermoeden, alléén een wettelijke regeling de toestand kan veranderen.

Amsterdam streeft stap voor stap naar uitbreiding van hulp en verbetering voor zoover dit noodig is, van de positie van den tandarts.

Alleen over *Zuidholland* hangt een ondoordringbaar waas... voor hoelang nog?

De Secretaris,

Amsterdam, Nassaukade 171.

(get.) J. H. BROCKMANN.

BIJLAGE VI.

JAARVERSLAG VAN DE MILITAIRE COMMISSIE.

Met tevredenheid kan onze Commissie op het afgelopen jaar terugzien. De vroegere vredes-regeling van de Militaire Tandheelkundige Dienst is zooals we steeds voorspeld hadden foutief gebleken. En nadat, zooals in het vorige verslag vermeld, onze inzichten door coll. van Hasselt mondeling aan den Inspecteur v. d. Geneeskundigen Dienst waren blootgelegd, dienden wij op diens verzoek een rapport in, bestaande uit een concreet „Voorstel tot regeling v. d. tandheelkundige verzorging van het leger” en een Memorie van Toelichting.

In zeer verkorte vorm weergegeven bevatte dit voorstel de volgende 7 punten:

- a. beperkte hulp voor miliciens.
- b. uitgebreide behandeling der beroepsmilitairen.
- c. voor de groote garnizoenen: beroepsmilitaire tandartsen.
- d. in kleine garnizoenen: contracten met burgertandartsen.
(honorarium per uur).
- e. één militaire tandarts verbonden aan het bureau v. d. Inspecteur als adviseur inzake tandheelkundige dienst (ook voor oorlogstijd).
- f. deskundige centrale contrôle v. d. werkzaamheden der tandartsen.
- g. Instelling „reserve militaire tandartsen”.

Deze voorstellen, den Generaal toegezonden, mochten diens instemming verwerven zij vielen, gesteund door den Inspecteur, ook bij den Minister van Oorlog in goede aarde en werden *voor zoover mogelijk* reeds in het voorjaar in werking gesteld en sedert korten tijd ook bij de Marine.

„Voor zoover mogelijk” omdat onze wet geen militaire tandartsen kent en het voorstellen van een wet tot uitbreiding van het corps beroepsofficieren thans niet opportuun schijnt. Voorloopig gescheidt dus de behandeling door contracteerende burgertandartsen en treedt tijdelijk als adviseur van den Generaal op de Voorzitter onzer Maatschappij, collega v. Hasselt, die in deze functie een niet genoeg te

waardeeren schakel vormt tusschen de militaire- en de tandheekkundige wereld.

Evenals verleden jaar bestond onze Commissie uit de heeren Brandt, Edel en ondergeteekende.

Moge de nieuwe regeling bevredigend blijken voor de drie daarbij betrokken partijen.

Namens de Militaire Commissie

J. A. HOLTHAUS.

BIJLAGE VII.

Praeadvies van het Hoofdbestuur op het voorstel van de Afdeling Amsterdam omtrent wijziging van het boekjaar.

De Afdeling Amsterdam voorstellend het maatschappelijk jaar te doen loopen van 1 April tot 31 Maart in plaats van zooals thans van 1 Mei tot 30 April motiveert dit voorstel op grond van de bepaling in het Huishoudelijk Reglement van de Maatschappij dat de jaarvergadering van de Afdelingen minstens 8 weken vóór de Algemeenen Vergadering van de Maatschappij moet plaats vinden en waar deze laatste in de 3e week van Juni (behalve wanneer het H. B. het wenschelijk oordeelt hiervan af te wijken, zooals ook dit jaar. *H.B.*) moet worden gehouden, zullen de jaarvergaderingen der afdelingen vallen vóór het einde van het maatschappelijk jaar.

Het Hoofdbestuur, hoewel erkennend dat de huidige regeling theoretisch niet geheel juist is, acht haar niet bezwaarlijk genoeg om Statutenwijziging te rechtvaardigen, daargelaten nog dat het bezwaar praktisch is te ondervangen door de jaarvergaderingen in het laatst van April uit te schrijven, waardoor de jaarverslagen toch ongeveer volledig kunnen zijn. Het meent dat door medewerking der afdelingen in dezen zin, statutenwijziging kan worden voorkomen.

Ten slotte is het Hoofdbestuur van oordeel dat, als de Algemeene Vergadering zich niet met dit zijn standpunt kan vereenigen, een verkorting van den bovengenoemden termijn van 8 weken vastgesteld bij Huishoudelijk Reglement eenvoudigheidshalve nog den voorkeur zou verdienen boven de voorgestelde statutaire verandering. Bij een eventuele later noodzakelijke statutenwijziging kan dit punt opnieuw onder de oogen worden gezien.

BIJLAGE VIII.

Toelichting op het voorstel van het Hoofdbestuur omtrent de voorlichting van overheidscolleges.

Dit voorstel houdt verband met de verleden jaar door de afdeling Amsterdam tot het Hoofdbestuur gerichte desiderata in deze materie, welke door het Hoofdbestuur op de agenda voor de Algemeene Vergadering van 1920 waren geplaatst en gepraeadviseerd. Toen gebleken was dat het niet de bedoeling van de Afdeling Amsterdam was geweest de Algemeene Vergadering in deze een uitspraak te laten doen, werd dit punt van de agenda afgevoerd. Wel heeft sindsdien een uitvoerige schriftelijke gedachtenwisseling plaats gehad tusschen genoemde afdeling en het Hoofdbestuur met het gevolg dat het Hoofdbestuur gemeend heeft over het onderhavige voorstel de meening van de Algemeene Vergadering te moeten vragen. Het wijkt af van de desiderata van de Amsterdamsche Afdeling doordien slechts over een *wenschelijkheid* wordt gesproken en dus geen sanctie in welken vorm ook op een zich niet naar den inhoud van het voorstel gedragen wordt gesteld. Een bindend besluit wordt niet van de algemeene vergadering gevraagd, eerstens om de motieven neergelegd in het naar later bleek overbodig praeadvies van het Hoofdbestuur van 1920 (Zie T. v. T. XXVII 5-6) maar tweedens omdat in de practijk de toepassing van zulk een sanctie (en dat niet alleen in onze Tandheelkundige Maatschappij!) niet gemakkelijk kan plaats vinden of effect sorteeren en alsdan het gezag der Maatschappij tegenover haar leden individueel zou worden verzwakt.

Het Hoofdbestuur is echter thans met de afdeling Amsterdam van oordeel dat van organisatorisch standpunt door de leden behoort te worden gehandeld (ook zonder bindend besluit) als in het voorstel staat aangegeven en zal gaarne bevestiging en consolidatie van deze hare meening vinden in een uitspraak van de Algemeene Vergadering.

BIJLAGE IX.

Toelichting op het voorstel van het Hoofdbestuur omtrent wijziging van het reglement van het Bemiddelingsbureau.

Het voorstel om deze wijzigingen aan te brengen is afkomstig van den tegenwoordigen Directeur van het Bemiddelingsbureau. De wijzigingen spreken voor zich zelf en wordt dit voorstel mitsdien door het Hoofdbestuur overgenomen.

BIJLAGE X.

Præadvies van het Hoofdbestuur op het voorstel van de Afdeeling Amsterdam omtrent het stichten van een fonds voor noodlijdende tandartsen enz.

Dit voorstel stond reeds op de Agenda van de Algemeene Vergadering van 1920 doch is der voorstelster teruggedonden met het verzoek om nader te willen toelichten. De van die zijde ontvangen toelichting luidt aldus:

„In het algemeen is de economische toestand der tandheekkundigen gelukkig van dien aard, dat aan finantieelen steun van collegas geen behoefte bestaat. Dit mag ons niet doen voorbijzien, dat de economische verhoudingen zich dermate zouden kunnen wijzigen, dat, vaker dan in het verleden tandartsen door ziekte of andere tegenslagen in finantieele moeilijkheden zouden komen te verkeerem. En in die gevallen zou wanneer althans niet over den steun van persoonlijke betrekkingen kan worden beschikt, het een ethische, professioneele plicht zijn van de vakbroeders-in-beteren-doem, om hun collega, die tijdelijk steun behoeft, bij te staan. Over deze plicht zelf behoeft niet te worden gesproken zij spreekt voor zich zelf en het nakomen er van is daarenboven een standsbelang. Hetzelfde geldt van ondersteuning der door collegas achtergelaten onverzorgde weduwen en weezen.

Inderdaad is het binnen het gebied der onderafdeeling Amsterdam in vroegere jaren reeds eenige malen voorgekomen, dat een collega in zulke omstandigheden verkeerde dat steun wenschelijk was. Het toenmalige Bestuur heeft zich destijds met activiteit en kiescheid van deze toen onbeschreven plicht gekweten daartoe in staat gesteld door betrekkelijk groote bijdragen-voor-eens van de leden der toenmalige onder-afdeeling.

In onze Afdeeling nu werd het juist geacht, met de eventualiteit van dergelijke gevallen, ook in de toekomst, rekening te houden en tot stichting van een fonds, waarvoor geregeld bijdragen worden gestort, over te gaan en niet te wachten totdat van geval tot geval de noodzakelijkheid zich zou doen gevoelen, als wanneer van de leden betrekkelijk groote bijdragen in eens moeten worden gevorderd. Nog beter echter vond men het, wanneer deze aangelegenheid centraal

zou worden geregeld en een te stichten fonds centraal zou worden beheerd. Wat in Amsterdam is voorgekomen, kan zich ook in andere afdelingen voordoen. Het is om die reden, dat de afdeling Amsterdam de voorkeur er aan geeft, dat een fonds voor de geheele Maatschappij worde gesticht. Het bedrag hetwelk van het in Amsterdam bestaande fonds over is, zou dan in het Algemeene fonds kunnen worden gestort en het plaatselijke fonds in het Algemeene opgelost.

Wanneer de Alg. Verg. de wenschelijkheid van een fonds als bedoeld uitspreekt, worde het ontwerpen van een gedetailleerde regeling opgedragen aan een speciale commissie, welke wellicht tevens met het beheer van het fonds zou kunnen worden belast, wanneer de ontwerp-regeling door een volgende Alg. Verg. of door het H. B. zal zijn vastgesteld.

In dit stadium gedetailleerde regelingen voor te stellen mag overbodig en weinig vruchtdragend worden geacht; en bovendien moeilijk voor leden, welke geen voldoende inzicht hebben in het beheer der finantiën van de Maatschappij.

Met het bovenstaande meenen wij overigens voldaan te hebben aan den eisch der Alg. Verg. van 1920 (stenografisch Verslag pag. 117), en wij vertrouwen, dat een vruchtdragende discussie voor zoover geëischt, mogelijk zal zijn".

Het Hoofdbestuur staat principieel sympathiek tegenover dit voorstel. Het H. B. zou een fonds willen gesticht zien gevormd door vrijwillige bijdragen, legaten, subsidiën, enz. dus geen verplichte contributie door leden van de Maatschappij waaruit in bepaalde gevallen hetzij ten geschenke hetzij ter leen aan noodlijdende tandartsen of aan weduwen en weezen van tandartsen kan worden uitgekeerd. Er zal aldus niet meer voor elk individueel geval behoeven te worden rondgegaan bij de collegas, maar immer ten behoeve van het fonds. Indien de Algemeene Vergadering zich met dit voorstel kan vereenigen zal het Hoofdbestuur haar voorstellen een commissie te benoemen die deze materie ook in haar uitwerking en consequenties zal hebben onder de oogen te zien, te beoordeelen en te belichten. Het ligt niet in de bedoeling deze Commissie te binden aan lijnen die het Hoofdbestuur in dit praeadvies aangeeft; het stelde er slechts prijs op die lijnen te doen kennen, waar zij eenigszins afwijken van die, welke de voorstelster heeft getrokken.

BIJLAGE XI.

Praeadvies van het Hoofdbestuur op 'het voorstel van de Afdeling Amsterdam omtrent de orienteering van de tandheelkundige studenten.

Dit voorstel stond reeds op de agende van de Algemeene Vergadering van 1920 doch is der voorstelster teruggezonden met het verzoek om het nader te willen toelichten. De van die zijde ontvangen toelichting luidt aldus:

„Meermalen beklagen zich jong-gevestigde collega's, die pas het practisch tandheelkundig examen achter den rug hebben, dat zij dikwijls zich onbeholpen voelen, wanneer zij voor „vragen van de practijk” komen te staan, welke op ethisch of finantieel gebied liggen. Voor zoover het tandheelkundig onderwijs er toe dient, om tandheelkundigen voor de practijk te vormen, mag hier van een leemte worden gesproken, welke zich later dikwijls voor den jongen collega terdege laat gevoelen.

Wanneer de Maatschappij er zorg voor dragen zou, dat hierin verbetering komt, zoodat dus reeds de vergevorderde student van deze vraagstukken, later ook voor hem van zooveel belang, niet onkundig blijft, dan zou ze 1e een goed werk doen voor de studenten, hetwelk zeker door hunne ruime belangstelling zou worden gesteund, 2e reeds dan op ongedwongen wijze een band vormen tusschen de Maatschappij en hen, die weldra hare leden zullen moeten worden: omstandigheid, welke zeker er toe bijdragen zal, dat het percentage der niet in de Maatschappij georganiseerde collega's hoe langer hoe geringer worden zal.

De Afdeling Amsterdam acht de uitwerking van het boven aanbevolen denkbeeld voor de Maatschappij het beste mogelijk, door van harentwege door tandheelkundige practici telkenjare te Utrecht eenige voordrachten te doen houden over onderwerpen welke op deze gebieden vallen, toegankelijk voor de studenten van het laatste studiejaar.

Wellicht valt ook in overweging te nemen, deze onderwerpen in Algemeene Vergaderingen der Mij.-leden meer te doen behandelen en daar den ouderen studenten toegang te verleen. Terwijl misschien ook het verspreiden van goede denkbeelden over de bedoelde

onderwerpen door middel van geschriften in aanmerking komen kan.

Het Hoofdbestuur is het met dit voorstel geheel eens; meerdere oriëntering van den tandheekkundigen student op het gebied van wat het Hoofdbestuur de tandheekkundige ethica zou willen noemen, is zeker noodig. Hoewel het geenszins afkeerig is van de middelen tot verbetering door de afdeeling Amsterdam voorgesteld, meent het dat de oplossing van dit vraagstuk in de eerste plaats in Utrecht aan het tandheekkundig instituut moet worden gezocht en gevonden. Aan de lectoren of aan andere autoriteiten moet worden gevraagd deze vraagstukken te doen behandelen, liefst door de lectoren en anders, indien deze daartoe niet bereid zijn, door hen die daartoe geschikt zijn en zich beschikbaar stellen. In ieder geval moet het een „vak” worden en moeten de lezingen het karakter van een cursus krijgen. Als het voorstel van de afdeeling Amsterdam wordt aangenomen zal het Hoofdbestuur in deze richting diligent zijn en dan tevens nagaan of het wenschelijk en noodig is hiernaast nog andere wegen te bewandelen om tot het beoogde doel te geraken, waarvoor bij bevestigende beantwoording van deze vraag, wel in de eerste plaats de door de voorstelster aangewezen in aanmerking komen.

BIJLAGE XII.

Voorstel van het H. B. dat de Algem. Vergadering in principe besluite tot het houden van 1e Nationaal Congres voor Mond- en Tandhygiëne in 1922.

Toelichting:

Art. 3 van de Statuten der Maatschappij noemt als één der middelen waarmee zij haar doel tracht te bereiken, het propageeren der mond- en tandhygiëne.

Ook in art. 4 van het huishoudelijk reglement wordt uitgesproken dat de Maatschappij zich voorstelt in het bijzonder te bevorderen: de mond- en tandhygiëne en in art. 5 wordt dit nog eens aangehaald.

Verder zegt art. 6 van het huish. reglement dat de Maatschappij het initiatief kan nemen tot het houden van congressen.

Op grond van een en ander heeft het H. B. thans gemeend te moeten komen met het bovenstaande voorstel. Waar alom in den lande, dank zij het bekende rondgaand museum van de Ver. tot bestrijding van het tandbederf, een groote belangstelling is ontstaan bij het publiek betreffende de hygiëne van mond- en tanden, moeten wij, tandartsen, er zorg voor dragen dat onze eigen inzichten en opvattingen steeds helderder, dieper en breeder worden.

Een van de beste middelen om daartoe te geraken lijkt ons het organiseeren van een congres waar alle mogelijke vraagstukken, dit onderwerp rakende besproken kunnen worden.

Gaat de Alg. Verg. met ons voorstel mede, dan zou een benoeming van een Congres-Commissie door het H. B. de eerstvolgende stap zijn. Aan deze commissie zal dan worden opgedragen met bekwamen spoed de noodige maatregelen en voorzieningen te beramen en uitgewerkte plannen en voorstellen aan het H.B. te doen. Als meest geschikte plaats voor het congres kwam ons Amsterdam voor, als meest geschikt tijdstip om en bij Paschen 1922.
